

“
HET MEEST
BIJZONDERE
THEATER VAN
NEDERLAND
STAAT IN
DEN HELDER

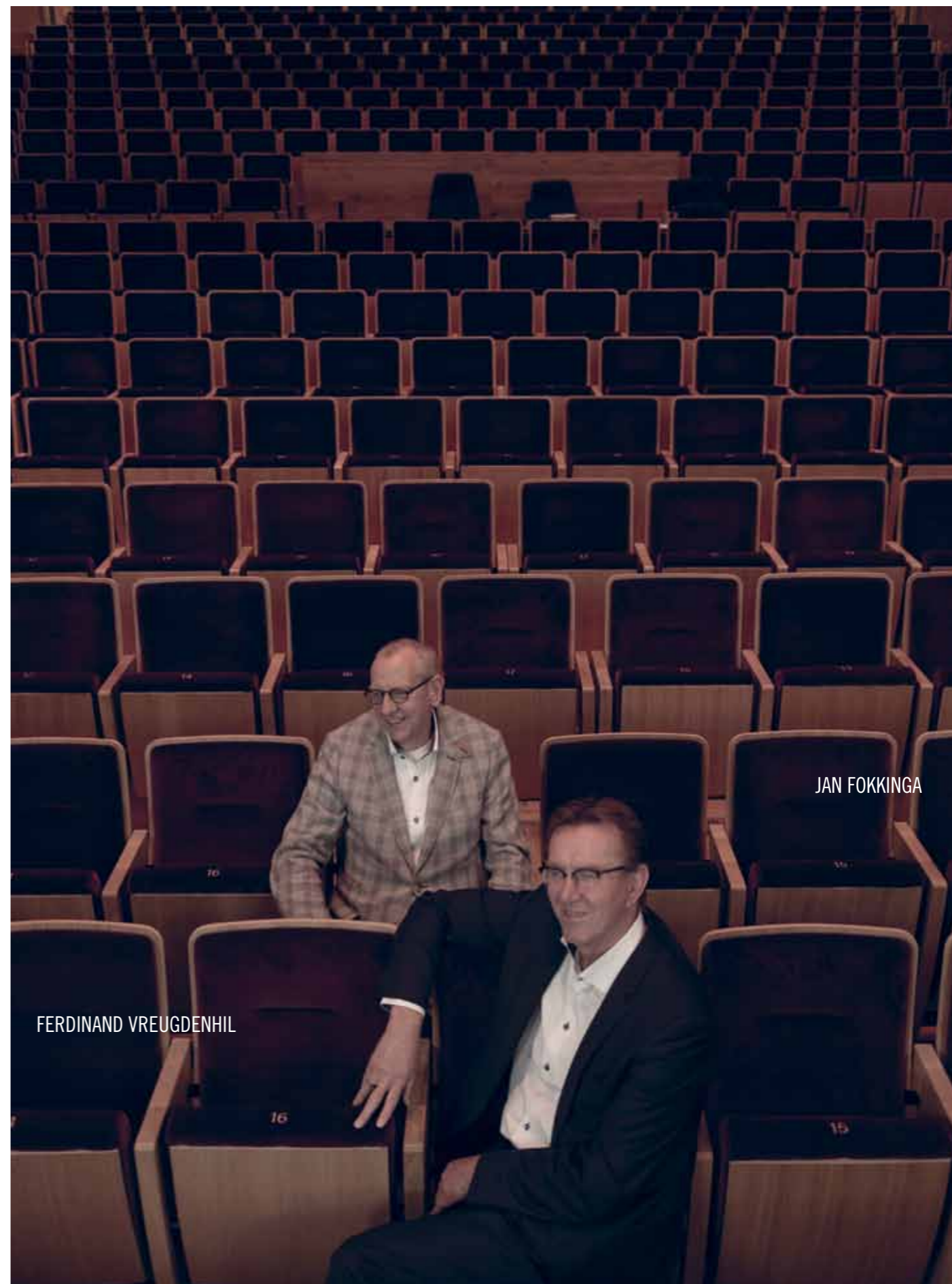
FERDINAND VREUGDENHIL

DIRECTEUR (ZEESTAD)

JAN FOKKINGA

DIRECTEUR (KAMPANJE)

De Kampanje is sinds de verhuizing naar de voormalige Rijkswerf Willemsoord een parel. Theaterdirecteur Jan Fokkinga en Ferdinand Vreugdenhil van ontwikkelingsmaatschappij Zeestad blikken terug op een huzarenstukje van €23 miljoen. 'Het is belangrijk dat er trots komt.'

FERDINAND VREUGDENHIL

JAN FOKKINGA

O

Op een koude ochtend leidt een trotse Jan Fokkinga, die sinds 1989 leiding geeft aan De Kampanje, het bezoek rond. Na exact 50 jaar is het baken van het culturele leven aan de rand van het oude stadshart in een historische omgeving een tweede leven begonnen. De nieuwe thuishaven van het theater met evenementenhal en restaurant is sinds medio oktober een 7.850 m2 groot monumentaal gebouwencomplex op Willemsoord. Structureel verhuurd met gegarandeerd 40 jaar huurinkomsten. Nu vermengen op 40 hectare nautiek, film, eten en historie zich met theater en evenementen. Het kunstmatige eiland, dat in de 19e eeuw in opdracht van Napoleon is opgetrokken, ontwikkelt zich geleidelijk aan tot een nieuw stadshart dat het bestaande stadscentrum verbindt met de zee.

De opening van De Kampanje is 'een pijlerproject' van de vernieuwing van het stadscentrum van Den Helder waar Ferdinand Vreugdenhil sinds zijn komst in 2006 als directeur van Zeestad stap voor stap naar toe heeft gewerkt. 'Als ik ergens in geloof, dan ga ik ervoor', vat hij zijn gedrevenheid samen. Het resulteerde vanaf 2008 in een ingrijpende verbouwing, functieverandering en restauratie van drie Rijksmonumenten. De grootste ingreep was de bouw van een 28 meter hoge toneeltoren die als goudkleurig object uit de voormalige ketelmakerij steekt. Deze figuurlijke 'kroon' op het vele werk is subtiel verweven in het logo van De Kampanje. Het lijkt een hamerstuk, maar dat was het absoluut niet, verzekert Vreugdenhil: 'Politiek heeft de toneeltoren veel stof doen opwaaien. Volgens de Rijksdienst Cultureel Erfgoed moet het hergebruik van erfgoed altijd functioneel worden benaderd. Als monumenten leeg staan, sterven ze af. Wat is Den Helder zonder Willemsoord? Nu hebben we met deze ingreep het leven van twee monumentale gebouwen voor de komende veertig jaar verzekerd. Dat argument heeft iedereen kunnen overtuigen.'

GEDEELD ENTHOUSIASME

Gebiedsontwikkelaar Zeestad CV is opdrachtgever van het spraakmakende vastgoedproject van €23 miljoen, waarvan €17 miljoen aan subsidiegelden. De Kampanje heeft binnen haar begroting met financieel kunst- en vliegwerk scherpe keuzes gemaakt die ervoor zorgen dat het interieur ook aan alle eisen voldoet. Technische voorzieningen uit het oude theatergebouw zijn hergebruikt. Dit stelde Fokkinga in staat om een

ton te reserveren voor de aanschaf van de nieuwste generatie ledverlichting. Met zijn hand aan de lichtknoppen demonstreert de theaterdirecteur wat hij allemaal kan doen om in de kleine zaal, de stadshal en de grote zaal uiteenlopende sferen te creëren. Met een druk op de knop worden ramen verduisterd. Bewonderende blikken vallen hem ten deel.

De Kampanje kent zijn gelijke niet in Nederland. De architectuurrecensent van *de Volkskrant* prees bij de opening op 16 oktober het multi-inzetbare complex de hemel in. **'HOEZO KANSLOZE KRIMPGEEMEENTE, WAT NOU LELIJKHEID TROEF? DEN HELDER HEEFT GOUD IN HANDEN,** daarvan zijn architecten Frits van Dongen en Patrick Koschuch overtuigd. Ga kijken op de voormalige marinewerf Willemsoord en je begrijpt wat ze bedoelen.' De vele duizenden bewoners uit Den Helder, die de afgelopen maanden de brug naar Willemsoord hebben genomen, zijn ook enthousiast. De mensen zijn fier op hun stad en dat is een eigenschap waar Heldenaren niet bekend om staan. Vreugdenhil: 'Iedereen reageerde euforisch met een gevoel van: "Goh, dat hebben wij hier in Den Helder".'

WILLEMSOORD ALS HUIS

Hoe anders zag de wereld eruit tien jaar geleden. Als relatieve nieuweling in het Helderse circuit voerde Ferdinand Vreugdenhil een intensieve lobby om het gebiedsplan 'Stadshart Willemsoord' van stedenbouwkundige Edzo Bindels van West8 aan de man te brengen. Aanvankelijk reageerden de aandeelhouders van Zeestad (de provincie Noord-Holland en de gemeente Den Helder) sceptisch om de toekomst van de schouwburg te verbinden aan de voormalige Rijkswerf. 'Het was problematisch om een programma te bedenken. De locatie was een schip van bijleggen als mislukt pretpark van Libéma van Dirk Lips. Uit Den Haag kwam Wim Eggenkamp langs, de toenmalige Rijksadviseur voor het Cultureel Erfgoed. Ik heb het belang van de verplaatsing van de schouwburg bij hem benadrukt. Hij reageerde enthousiast. Zijn advies was om met de verplaatsing van de schouwburg te beginnen. "Dan zet je Willemsoord neer als een huis." Vreugdenhil benaderde vervolgens de gelouterde schouwburgdirecteur die vanaf 2007 bezig was de gemeentelijke schouwburg te verzelfstandigen. 'Hij reageerde vrij cynisch op ons voorstel; op zijn Jan's: "Wat kom je doen en breng jij wel geld mee?".'

Jan Fokkinga: 'De drie grote monumentale hallen waren onverhuurbaar. De binnenstad moest maar naar Willemsoord toekomen om het gebied te verlevendigen. We zaten er niet op te wachten om te verhuizen. We waren toen bezig om te kijken hoe we van het introverte betonnen complex uit 1965 een beter functioneel gebouw konden maken met meer eenheid. We hadden zelfs plannen om er een extra verdieping op te zetten. Ik had voor het oude theater een grote renovatie van €10 miljoen begroot, te beginnen in 2015.'

HOE VERKLAART U UW AANVANKELIJKE TERUGHOUDENDHEID?

Fokkinga: 'Ik moest twee dingen zeker weten. Er moest een businesscase komen voor een theater met horeca, catering en sociale activiteiten. We zijn geen voorstellingsboer, maar een organisatie die in het hart van de samenleving actief is. De periode tussen 2008 en 2014 was moeilijk voor theaters. Wij zijn overeind gebleven door de omzet te verhogen en in kosten te snijden. Nu komen 50% van onze inkomsten uit overige activiteiten. Ten tweede moest de jaarlijkse gemeentelijke bijdrage van €1,5 miljoen tot een aantal jaren na de heropening wel behouden blijven op een begroting van €4 miljoen, waarvan €1 miljoen inkomsten uit voorstellingen. Er is daarnaast een haalbaarheidsstudie gedaan naar de bouwtechnische mogelijkheden om het theater te verhuizen naar het nieuwe complex. Het antwoord was positief. Vervolgens heb ik mij er aardig ingevreten. Als je iets doet, dan moet je het goed doen.'

De rest is geschiedenis, stelt Ferdinand Vreugdenhil. 'Je ziet in het ontwerp de hand van de voormalige Rijksbouwmeester Frits van Dongen.'

Jan Fokkinga is buitengewoon tevreden. 'Door de programmering zijn de exploitatiemogelijkheden groter geworden. Er staan hier in de omgeving wel sporthallen leeg, maar alleen in De Kampanje heeft een huurder standaard beschikking over techniek, geluidsinstallatie en voorzieningen om alles uit te lichten. Je boekt een enorme winst in manuren wat de verhuurbaarheid weer vergroot. We hoeven alleen maar een vergoeding te vragen voor het gebruik.'

IS DE KAMPANJE OOK VOOR HET THEATER-PUBLIEK INTERESSANTER GEWORDEN?

Fokkinga: 'We hebben pal voor onze hoofdingang de beschikking over honderden gratis parkeerplaatsen.

Daarnaast heeft onze grote zaal de beste zichtlijnen in de wijde omtrek tot op 45 kilometer afstand. Mensen weten dat gelijk en vertellen het via social media aan elkaar door. Ons bereik is aan het vergroten. We zien nu al dat het publiek uit Warmenhuizen, dat vrij dichtbij Alkmaar ligt, is verdubbeld. Onze exploitatie is berekend op 100.000 bezoekers per jaar uit vier gemeentes waarvan 40.000-50.000 voor het theater. Als het zo door gaat, groeien we binnen een aantal jaar naar 130.000-140.000 bezoekers. We hebben betere faciliteiten en op het podium is het speelveld verdubbeld. Er is bijna geen reizende productie die hier niet kan staan. Herman van Veen wil in mei 2016 alsnog hier een voorstelling doen omdat hij de nieuwe schouwburg zo mooi vindt.'

ECONOMISCHE WAARDE VERMEERDERING

Ferdinand Vreugdenhil weet zeker dat de komst van De Kampanje op Willemsoord een omslag betekent in het denken over de majeure ingrepen die Zeestad nog voor de stad in petto heeft met het stadscentrum. Zoals op de kop van de Beatrixstraat, waar pal tegenover de schouwburg begin 2016 de nieuwe bibliotheek wordt opgeleverd. De bibliotheek vormt het sluitstuk van acht projecten van de vernieuwing van de Beatrixstraat. 'Toen we acht jaar geleden begonnen met de sanering en herontwikkeling van dit gebied, zei men dat er niets terecht zou komen van al die plannen. Nu geloven mensen pas dat de verplaatsing leidt tot een economische waardevermeerdering. Ze hebben gezien dat we Willemsoord over de drempel heen hebben getrokken. Het is belangrijk dat er weer trots komt, want dat hebben we zo weinig in deze stad. Dit geeft een kick en zelfvertrouwen in Den Helder. Een fervent tegenstander van de nieuwe schouwburg kwam bij de opening op mij af om de hand te schudden. Ze zei: "Ik ben altijd kritisch geweest op dit project, maar het is geslaagd. Dus gefeliciteerd." **ZIEN DOET GELOVEN EN DAT GEEFT VERTROUWEN. MENSEN ZIJN PSYCHOLOGISCH OVER EEN DREMPEL HEEN EN RAKEN HET CYNISME KWIJT.'**

Op 16 november is Zeestad gestart met de sloop van de oude schouwburg en de start van het project Halter Bellevue rond het stationsgebied dat de komende vier jaar in beslag zal nemen. Vreugdenhil is nog niet klaar met zijn plannen voor de voormalige

“
NU GELOVEN
MENSEN PAS
DAT DE
VERPLAATSING
LEIDT TOT EEN
ECONOMISCHE
WAARDEVER-
MEERDERING

Rijkswerf. 'Willemsoord moet het imago worden van Den Helder. De locatie is historisch gezien het eerste stadshart, hier is Den Helder uit voortgekomen. De provinciale weg naar de veerhaven, die hier langs loopt, is het karrespoor dat diep in de grond is getrokken. De jaarlijks één miljoen Texel-gangers gaan bijna automatisch naar de boot. Je moet ervoor zorgen dat straks het beeld ontstaat dat je door het centrum van Den Helder rijdt. Daarom willen we het bakstenen profiel van de Beatrixstraat doortrekken. Een fiets- en voetgangersbrug is belangrijk om het gevoel te versterken dat alles bij elkaar komt. Dit is echt essentieel. Stadshart Willemsoord moet echt een heel sterk concept zijn dat telkens weer mensen weet te overtuigen.'

WAT KUNNEN WE NOG MEER VERWACHTEN?

'Het winkelen met de daarbij behorende horeca blijft in het huidige centrum, waar de grootste loop zit. De verplaatsing van de natte horeca naar Willemsoord is een serieus plan. Dan creëer je namelijk een regionaal uitgaanscentrum met een nieuw plein tussen de bioscoop en de schouwburg. Ook zijn we met partijen in gesprek voor de realisatie van een hotel tegenover de schouwburg. De huidige passantenhaven op Willemsoord krijgt een directe relatie met de Waddenzee. We verwachten daardoor een veel intensiever gebruik van deze haven. We willen ook weer de universiteit met de stad verbinden. Het KIM, het opleidingsinstituut van de Koninklijke Marine, lag vroeger aan het Nieuwe Diep en met trots in de stad. Het ligt nu helemaal ingeklemd in infrastructuur en is weggedrukt in een hoek van Willemsoord. We proberen die weeffout te herstellen door letterlijk de hekken weg te halen en een route, het zogenaamde "schuine pad", ernaar toe aan te leggen.'

ER IS EEN JAAR GELEDEN EEN STREEP GEGAAN DOOR DE PLANNEN VOOR VERHUIZING VAN HET GEMEENTEHUIS NAAR HET STATIONSGBIED. WAAROM VERHUIZEN DE AMBTENAREN NIET NAAR WILLEMSOORD?

'Op dit moment onderzoekt de gemeente mogelijke locaties voor het stadhuis. Een van die locaties is Willemsoord.'

HOE REGELT U DAT DE TOEGANKELIJKHEID VAN WILLEMSOORD GROTER WORDT?

'Het probleem is dat je allemaal gesloten gebouwen hebt en maar één brug. Het terrein is een beetje verrommeld waardoor het onduidelijk is wat waar zit. Er moet ook een fiets- en voetgangersbrug bij komen. Bij elkaar zijn we nog wel een jaar of tien zoet met Willemsoord.'

Fokkinga wacht de verdere ontwikkeling niet af. 'Ik word in mei 67 jaar en dan stop ik. Ik heb nog een contract voor twee jaar afgesproken met mijn Raad van Toezicht voor de ontwikkeling van het seizoen 2016-2017.'

U KUNT MET EEN GERUST HART AFSCHEID NEMEN. IEDEREEN DRAAGT DE KAMPANJE OP HANDEN. TOCH BLIJFT DIT DEN HELDER.

'Ik heb alleen maar positieve geluiden gehoord. We worden echt omarmd. Natuurlijk kun je het nooit iedereen naar de zin maken. Ik word zo moedeloos van het gezeur en gezanik in deze gemeente. Er gebeurt ontzettend veel positiefs in Den Helder, maar dat wordt niet als nieuws gezien en blijft dus in de landelijke pers onvermeld. We hebben zeven kilometer strand, maar ook zon, zee en duinen. Het toerisme groeit als een gek. Laten we dat proberen uit te nutten', besluit Fokkinga.

